

Отже, удосконалення механізмів електронного управління митними та податковими ризиками в Україні є важливим кроком для підвищення прозорості, мінімізації ризиків і посилення безпеки держави. А розвиток цифрових технологій дозволить зробити систему управління податковими ризиками ще більш ефективною та надійною в умовах сучасних викликів.

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 19.03.2025).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : станом на 3.09.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 19.03.2025).
3. Проблеми впровадження системи управління податковими ризиками у податкових органах. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/227311_problemi-vprovadzhennya-sistemi-upravlnnya-podatkovimi-rizikami-u-podatkovikh-organakh. (дата звернення: 23.03.2025).
4. Державна податкова служба України : основні види податкових ризиків. URL: <https://lv.tax.gov.ua/media-ark/local-news/879231.html> (дата звернення: 19.03.2025).
5. Звіт про результати роботи Державної митної служби України за 2023 рік. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%97%D0%92%D0%86%D0%A2%202023.pdf> (дата звернення: 19.03.2025).
6. Осаволюк О. О. Застосування ІТ-систем при управлінні комплаєнс-ризиками. *Young Scientist*. 2024. №5 (129). С. 97-101.

УДК 368.91:004

Федорович І. М.

к. е. н, доцент, доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу
Західноукраїнський національний університет

ЦИФРОВІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ФОНДАМИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННИХ СЕРВІСІВ

Сучасний розвиток інформаційних технологій значно впливає на всі сфери суспільного життя, включаючи соціальне страхування. Ефективне управління фондами соціального страхування потребує новітніх підходів, які сприяють автоматизації процесів, підвищенню прозорості, зменшенню бюрократичних процедур і поліпшенню доступу громадян до послуг. У цьому

контексті цифровізація є ключовим напрямом реформування системи соціального захисту, забезпечуючи швидке обслуговування, скорочення витрат і підвищення рівня довіри до страхових фондів.

Відтак, цифровізація управління фондами соціального страхування сприяє ефективному збору, обробці та збереженню даних, що забезпечує: автоматизацію процесів адміністрування страхових виплат; оперативний облік надходжень і витрат страхових фондів; мінімізацію людського фактору та корупційних ризиків; покращення якості обслуговування громадян.

Країни Європейського Союзу вже активно застосовують цифрові рішення у сфері соціального страхування, що сприяє створенню зручних онлайн-платформ, мобільних додатків та автоматизованих систем для надання страхових послуг.

З метою підвищення ефективності роботи фондів соціального страхування доцільно впроваджувати такі цифрові рішення [1, с. 26]:

- електронні кабінети застрахованих осіб – дозволяють громадянам отримувати доступ до особистих даних, перевіряти страховий стаж, подавати заяви на виплати тощо;
- єдина інформаційна система соціального страхування – забезпечує обмін даними між державними структурами, фондами та роботодавцями;
- мобільні застосунки – спрощують взаємодію громадян із фондами, надаючи можливість отримувати консультації, надсилати запити та контролювати страхові виплати;
- блокчейн-технології – сприяють захисту персональних даних та запобігають шахрайству у сфері соціального страхування;
- штучний інтелект та чат-боти – використовуються для обробки звернень громадян і автоматизації стандартних запитів.

В Україні поступово впроваджуються електронні сервіси для покращення роботи фондів соціального страхування. Серед ключових досягнень можна виділити наступні [2, с. 38]:

- створення електронного реєстру листків непрацездатності, що скорочує час оформлення лікарняних і дозволяє уникнути підробок документів;
- запровадження автоматизованої системи обробки страхових випадків, що забезпечує прискорене призначення виплат без необхідності особистого візиту до установи;
- розвиток порталу «Дія», де громадяни можуть подати заяви на соціальні виплати, отримати довідки та перевірити свій страховий стаж.

Проте, попри значні успіхи, існують певні виклики, які гальмують цифровізацію системи соціального страхування, зокрема: недосконалість законодавчої бази; низька цифрова грамотність окремих категорій громадян; проблеми із кібербезпекою та захистом персональних даних.

Відтак, для повноцінної цифровізації фондів соціального страхування доцільно розвивати комплексні заходи, спрямовані на:

- інтеграцію єдиного соціального реєстру для автоматизованого обміну даними між державними установами;
- впровадження біометричної ідентифікації громадян для безпечного доступу до страхових послуг;
- розширення використання Big Data та штучного інтелекту для прогнозування видатків фондів та оптимізації фінансових потоків;
- покращення рівня кібербезпеки та запровадження сучасних методів шифрування даних.

Однак, окрім технічних рішень, важливим також є проведення інформаційно-освітніх кампаній для підвищення цифрової грамотності серед населення та державних службовців.

Отже, цифровізація управління фондами соціального страхування є важливим етапом реформування соціальної сфери, спрямованим на підвищення ефективності адміністрування страхових виплат, зниження бюрократичного навантаження та покращення доступу громадян до послуг. В Україні вже реалізовано низку успішних електронних сервісів, однак для їх подальшого

розвитку слід вдосконалювати законодавчу базу, покращувати рівень кібербезпеки та розширювати використання сучасних цифрових технологій. З огляду на світові тенденції, впровадження автоматизованих систем, блокчейн-технологій та штучного інтелекту в управлінні фондами соціального страхування стане ключовим фактором ефективного соціального захисту громадян у майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Іваненко О. Цифровізація як нова реальність в умовах соціальної нестабільності. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2024. № 3. С. 25–46.
2. Данилюк М. М., Дмитришин М. В., Горан Т. А. Цифровізація соціальних послуг. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 8. С. 36-39.

УДК 336.5:332.1

Чубарь О.Г.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
старший науковий співробітник

Закарпатський регіональний центр соціально-економічних і гуманітарних
досліджень НАН України

Траньович Ю.П.

молодший науковий співробітник

Закарпатський регіональний центр соціально-економічних і гуманітарних
досліджень НАН України

ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРУКТУРНИХ ЗМІН ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ

У сучасних умовах глибоких трансформацій української економіки, викликаних як воєнними діями, так і необхідністю післявоєнного відновлення, важливе значення набуває формування ефективних механізмів фінансово-кредитного забезпечення структурних змін на регіональному рівні. Саме ці зміни – оновлення галузевої структури, модернізація інфраструктури, розвиток нових виробництв, підтримка підприємництва – потребують відповідної